

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ భద్రాద్రిచరిత్రము.

ఇది

భవభక్త్యరములూ

డి. పి. దక్షిణము., హైద్రాబాదు

బొండాడ సూర్యనారాయణచే

రచియింపబడి

మచిలీపట్టణము టి. ఎల్. జి. ఆర్. కంపెనీ

తురగా నరసింగరావుగారిచే

ముద్రింపించి, ప్రచురింపబడినది.

మొదటి కూర్పు 500 కాపీలు.

ప్రీతి

శ్రీ గౌతమీమాహాత్మ్యంబు నందీ భద్రాద్రిచరిత్ర
 వ్రాయఁబడియున్నది. ఆ గ్రంథమును జదివి యిష్టము ను
 వాఁచుచు మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ. నన్న వేంకటాచార్యులవారికిని,
 భద్రాద్రి కేగుతఱి, యాత్ర తీరిన పిదప, శ్రీరామానుగ్ర
 హంబున, భద్రాద్రిచరిత్ర వ్రాయఁగలవాఁడనని, యాశీర్వ
 దించి, తద్రచనకు, నన్నఁ బరికొల్పిన, మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ. మైల
 నరపు నరసింహము పంతులుగారికిని, మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ. దర్శా
 ప్రభాకరశాస్త్రిగారికిని, నావందనములు. నావలె, యాత్రా
 ర్థమై వచ్చినట్టియు, నాకు బాంధవుండునైనట్టియు, మ॥ రా॥ రా॥
 శ్రీ. పేరివెల్లి వేంకటస్వామి నాయుఁడుగారిని, భద్రాచలమునఁ
 గలిసికొనఁగా వారును, నన్నీ గ్రంథరచనకు మిక్కిలి హెచ్చ
 రించిరి. కావున వారికిని, నచ్చొత్తించుటకు మున్నీ గ్రంథ
 మును సాంతముగావినన మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ. శిష్ట నరసింహశాస్త్రి
 గారికిని, మదీయ ప్రణామంబులు. శ్రీభద్రాచల గ్రంథ నిల
 యమువారిచేఁ బ్రచురింపఁబడిన భద్రాచలచరిత్రనాఁ బడు
 గద్యకావ్యమునకును, గౌతమీమాహాత్మ్యంబున వ్రాయఁబడిన
 విషయంబునకును గొంతభేదము కనఁబడుచున్నయది. ఈగ్రంథ
 మీఁకెంటి ననుసరించి వ్రాయఁబడినది.

ధన శేష్వరము,

15-4-15.

}

ఇట్లు బుధవనిధియ్యఁడు,

బొంబాయి నూర్యనారాయణ

అంక ౧

శ్రీరామచంద్రాయ పరబ్రహ్మ శేషము.

శ్రీ శ్రీ భద్రాద్రి చరిత్రము. శ్లో

|| శ్రీలలిత సుజన కోటికి ।

మెలూనగుచు గిరులలోన • మేటియనంగా ।

శాలెడి భద్రాద్రి పర్వత ।

గారిలెడి శ్రీరామభద్రుని • గరిము నుతింతున్ ॥ 1.

1. మువ్వగు వేల్పుల • బాలుపారఁ గొలిచెద ।

నిప్పచ్చరంబుల • న్నియుఁ దొలంగ ।

మువ్వరమ్మలకును • మొక్కుల నొనరింతు ।

నక్కటికంబుతో • నరయు కొఱకు ।

ముక్కంటి గారాబు • ముద్దుపట్టి దలంతుఁ ।

బనిచెఱుపులనెల్ల • బాఱదోలఁ ।

బొత్తముల్ వ్రాయంగఁ • బూనినవారలు ।

తప్పక గొలిచెడి • తలిరుబోడి ।

౧. బమ్మదేవర రాశిని • బసవనమ్మ ।
 పలుకులాసంగంగఁ గైవార • ముల కొనద్దె ।
 గిబ్బముల వ్రాసి యిలఁగన • నుబ్బుమీటి ।
 యెసంగినట్టి బాణలకుఁ గే • లెప్పువాడె ॥ 2.

౨. కయముగా రాక్షస • నామ సంవత్సర ।
 వైరిమానమునందు • యాత్రివిడిది ।
 శుద్ధిపవమినామ • సురుచిరంబుగ రామ ।
 కల్యాణమును గాంచి • కరము నలది ।
 భద్రంబు లనయంబుఁ • బ్రజల కొసంగెడి ।
 పర్యంతైరగు • భద్రీశైల ।
 భవచరిత్రము పద్య • కావ్యంబుగా వ్రాసెను ।
 కోరిక పొడమిన • కారణమున ॥

౩. నట్లు లాసరింపఁ జూచితి • నాద్యులార! ।
 తప్పలెన్నక నీని నా • దరగానేయ ।
 భక్తులగు మీకచెల్లును • బ్రాజ్ఞులార! ।
 పండితోత్తములార! యో • భవ్యులార! ॥ 3.

౪. పాత్రము పూర్ణము నొందంగఁ ।
 జత్రమున ముడుంబ నార • సింహస్వామిఁ ।
 బత్తమెయ్యఁ గొలుతు మిద్దురు ।
 నత్తముడై వెలయు నరెడు • నజ్జన నుత్తుడై ॥ 4.

ననరియగు మీమాంబులు ।

అనుని గోదండరామ • సామ నులింతుక ।

జనములు పిలుచుచు నుండు ।

కనురెల పొంపాడి సూర్య • నారాయణనాక । 5.

కామునకు నారీ జన ।

కామునకు విమలకీర్తి • కామునకు నగ ।

కామునకు భద్రాచల ।

ధామునకు బ్రధితసుగుణ • ధామునకు నొగిక । 6.

అంకితంబుగ నిపుడు వా • యంగ నెలమి ।

నాత్మ దలపోసినట్టి భ • ద్రాచీదరిత ।

మునకు గగనయెట్లులన్న వో • వినుడి దయను ।

విబుధవరుణార ! మీరలు • వేడ్కమీలు 7.

శౌనకాదిమునీంద్రులు • సంతసమున ।

సూతు నొకనామ గనుగొని • పూతచరిత ।

విరిచినాడపు పెక్కు ప • విత్రికథలు ।

మతీయు నొకపుణ్య కథఁదెల్పు • మా? మహాగ్ని! 8.

అనుకు సూతులకు బ్ర • హ్మాండపురాణాథ ।

గౌతమీ మహాత్యక్త • కథలు వొల్లి

వినిదియుంటిని గదా • విమలమా తన్నదీ ।

తటముఖ రక్తిమై • తన్ను గొలుచు ।

వారలసాపముల్ • వాపుచునుండెడి ।

భద్రాచలము తగు • భవ్యలార! ।

అభద్రశిఖరమం • దతిముదంబు దలిర్ప ।

శ్రీరామచంద్రుండు • సీతతోడ ।

గీ॥ ననుజాతోడను వసియించి • యురుదినంబు ।

దన్నభక్తిమై దర్శించు • భవ్యలకును ।

ముక్తిసొసగుచు నుండు న • పృథ్వి కథను ।

మీరు నెఱిగించెదను దయ • మీఱ వినుడి ।

9.

—• శ్రీ భద్రాచరిచరిత్ర కథాసారంభము. •—

సీ॥ అరులను గల్పుచో • హరునకువిల్లయి ।

ప్రఖ్యాతిగాంచె నే • మృతంబు ।

జేజీవు తమకూర్చి • చేడలతోఁగూడి ।

క్రీడించుచుండు రే • గిరిని సతము ।

బంగారు కొండయై • పచ్చని వన్నెతోఁ ।

బ్రీలలుచు నుండు నే • పర్వతంబు ।

సూర్యచంద్రాములు • సాబగార వలగొనఁ ।

గాలుచునుండు నే • గట్టరాయఁ ।

గీ॥ డట్టి మేరుగిరిందుగ్గి • తృప్తికభాగ ।

భాగ్యరానులు తనకూర్చి • పడఁతితోడ ।

తెక్కువర్షముల్ పొందియు • బియ్యతనూజఁ ।

చొక్కెనును లేక యుగిరికి • బొక్కుచుండె 10.

గీ. ఎన్ని సంపద లుండిన • నేమి? యొక్క •
 సుతుఁడు లేకున్న హాషణంబు • సున్నయగుచు ।
 గద గృహంబున నద్దాని • మదిచలించి ।
 కొమకుఁ గోరుచుచుండెన • కొండతేజః ॥ 11.

కీ. ఆరవి ప్రియపతియు నదే ।
 రీతిఁ బరించుచుండఁ • బ్రేయసిఁ గని యో ।
 నాతిరొ! దుఃఖంపకుము వి ।
 భారకు మరయం దొకంత • దయలేదకటా! ॥ 12.

గీ. గురుని సేవింపకయ విద్య • బారయవశమే ? ।
 యన్న నొనరింపకయ విత్త • మందవశమే ? ।
 పూర్వభవమునఁ జేసిన పుణ్యమింతఁ ।
 బొందకయ పుత్రీకుల నిలఁ • బొందవశమే ? ॥ 13.

ఇ. కావున నేగువాడనిదె • కానననీనుకు నేగి, యందువా ।
 గేవగుగూర్చి చేసెదను • నిశ్చలమైనతపంబు ; చానిచే ।
 నావిధిమెప్పులగాబడసి • యాతనితో మనకోర్కిచెప్పి యిం ।
 దీవరనేత్రీ నీవెతను • దీర్చెద వేగమె పోయివచ్చెదగా ॥ 14.

క. నేనచ్చునంత వలకును ।
 నావంతయుఁ జింతలేక • యచుదిచమున నీ ।
 భావంబునఁ బరమేశ్వరు ।
 భావింపుము భక్తితోడ • భద్రోదయమా! ॥ 15.

చి॥ అనుటయు నాసరిమఱియు॥ నాత్మవిభుగని పాగినాథయ
వైనమున కేరువచ్చితమ॥ పాదముకొత్తుచు॥ గూరుచుండినే
వసుకొసరింపఁ గోరెదను • వల్లనకియ్యకొనుండు నాపురుగు
వనసతిగాంచి నప్రచును॥ దద్దయు॥ బేర్చి గిరించు॥ డిట్లుచు

గీ॥ కందఘూలూదులను దిని • కాననమునఁ ।
తపమైనరౌచు వానికిఁ • దరుణి యెదుటఁ ।
గానుపించిన భంగంబు • గలుగుఁ గానఁ ।
బడఁతి యుండంగఁ దగదు తా • పసుని మోల॥ 17.

ఉ॥ కారణమట్టులుండ నికఁ • గాంతరొ! నిర్జనసీమయందుబల్
కూరిమితో మదంఘ్రిలను • గోమలమాభవదీయహస్తపం
కేరుహ మంటినంతటన • కేరుచుమారుచు హనిశేసడిగ
వారిజనేత్రీయందువల • నక దపమెట్టులుసేయ నోపురు॥

గీ॥ నివము నొనరించి మించి వి • భారత గాంచి ।
వరకుమారుని గనియెడి • వరము బడసి ।
వేగఁ జనుదెంచువాడ నో • వెలదిమిన్న ! ।
యంతదమక నీవచట నే • యాగు మబల ! ॥ 19.

క॥ అని తుడేవిని వీడ్కొని ।
ఘనుఁడొ గిరివర్మఁ దపుడ • కాననమునకుఁ ।
జని యవ్వొట్టున నిశ్చల ।
మనమునఁ దపమాచరించె • మానులు నొగడగా ॥ 20.

క: ఎండల వానల నలయుచు ।

నుండియు బహువర్షరంబు • బుద్ధుండ తపం ।

బండదవాహు గూరిచి ।

కొండలమెకిమీను చేసి • గొంకక భక్తిగా ॥

21.

సీ: పరమేష్ఠి యమ్మేరు • గిరితపంబున కాత్మ ।

నలరివాగ్దేవితో • వాంసనెక్కి ।

సకల బృందారికుల్ • సర్వముసీందుర్లు ।

నంస్తుతి నొనరింప • నంతసింది ।

మేరుగిరిందుగ్గిం • మిక్కిలి ప్రభతోడ ।

దపమాచరించెడి • స్థానమునకు ।

జని కొండయెదుట • నాత్మాత్మరించిన ।

గని గట్టరాయఁ డ • గ్గలపుభక్తి ॥

గీ: పెచ్చునను వేల్పుపెద్ద ను • తింపనెంచి ।

యతని తేజంబునకుఁ గను • నబ్జి పడుచు ।

నోట మాట రాకుండి య • నూనకాంతి ।

మించు నద్దేవునట్లే వీ • ష్రించుచుండె ॥

22.

క: అతని మతిభ్రమముగా గని ।

కతురాన్యుం డిట్టులనియె • సస్మితముఖుడై ।

మతిమంత! యెఱుంగఁ బల్కుము ।

మతిలోపలిహాసం నను • మాన కొనుగడగా ॥

23.

చుండుగములు పొల్పొంగి • మలయమారు •
నిండు మెల్లగివీచె న • త్తరుణమందు • 33.

నా గాలిమీచుచుండ • గాజుకుప్పెరుదెచ్చి •
పెద్దసేమెనుకః • బెట్టవలయు •
నచును దలచి దేవ • ననిత లాభాతి నా •
చచ్చిచచ్చు శశి తంనర్చె నింగి • 34.

కా అనెతి మేదుగిరింకుం •
హరిత పాఖ్యాన్తి మునిగి • యజ్ఞాననాశో •
వీరిమియు నొక్కపాన్తున •
కాతిని సర్వంబు గడపంబు క్తి దర్శిన్ • 35.

ని దిరవియోగంబు నిక్కమే • గిరివరేణ్య •
మైన వేకువనమయాన • నతివనోద •
బవ్యభింపంగ రాదంచు • బలుకుభంగి •
వివాగ నాదంబు లొప్పారె • వేగుతత్తిని • 36.

గీ: బెల్లవాటంగ మేల్కాని • యుల్లమలర •
బగలుపేరిటి స్త్రీ తన • ఫాలమందు •
నెలమి దాల్చిన కుంకుమ • తిలకమనంగ •
భాను మదయించె నప్పుడు • పొందియందు • 37.

కీ: గిరివగుడు నిద్ర మేల్కాని •
పరమేశ్వరు విమలపాద • పంకరుహంబుల్ •

కర మరుర క్రి దిలంచెను ।

నిరలంబును నల్లువలంచు • నీరజభవని॥ 39.

—• మేనకాదేవి గర్భిణి యగుట •—

క. పరిశిషనననయుఁ దానును ।

గర మనురాగమునఁ బుత్రుఁ • గార్హస్థ్యదుచు ధా ।

సురిముగి దినములు గడవఁగి ।

చెనెనణిచి యంత గర్భ • వలయయ్యె నెత్త॥ 39.

గీ. నెలలు నిండుచు నుండఁగ • నెలఁత మోము ।

శెల్ల నయ్యెను జనుమొరల్ • నల్లనయ్యె ।

మన్ను రుచియయ్యె నాకలి • సున్నయయ్యె ।

శ్రీమము వాటిల్లె నమ్మకు • జడని గలిగె॥ 40.

క. మేరుగిరిందులి హవఁ మ ।

పారంబను కరణి నమము • బహుభంబై సాం ।

పారెను జల్లవపాణికి ।

నారయ నీశ్వాకప్రాద్దు • లనుదిన మెదుగ॥ 41.

—• భద్ర జననము. •—

క. అంతట నొక సుదినంబునఁ ।

గాంతి మేరుండు చెందఁ • గాంతామణిఁ ॥

వ్యోతయుఁ గష్టము నొందెక ।

చింతలు దీక్షంగఁ గలయె • జిలువ కుమారుక॥ 42.

క॥ పదిదినములైన పిమ్మట ।
 మహిమార్పిడి జేసి రెలమి • మగువల్ పురికి ।
 బదిలముగా వర్తయు సాం ।
 పువరం నుయ్యాల మంచ • మున శయనింపన్ ॥ 43.

క॥ జోజో ముద్దుల పట్టి ।
 జోజో రతనాల పెట్టి • జోజో చిట్టి ।
 జోజో కూరిమి జెట్టి ।
 జోజో యని పాడి రపుడు • సుదతుల్ జోలల్ ॥ 44.

క॥ దిన దినము వృద్ధి నొందెడి ।
 వనజారి విభానఁ బెరుగు • బాలునిఁ బేర్చి ।
 గరుఁ గొనుచుఁ దల్లి దండులు ।
 ఘరముగ శౌచాదులెల్లఁ • గావించి రొగిన్ ॥ 45.

క॥ తనయున కెలమిని భద్రుం ।
 డనియెడి నామంబు నిడఁ గ • వ బృలుండు ।
 జననీ జనకులు “ భద్రా ” ।
 యని పిలువఁగ నగుచు వారి • యండకు బాలున్ ॥ 46.

సీ॥ అంత నైదవయేట • వబ్బలుఁ బాచార్య ।
 వరుణాద్ధ నక్షరా • భ్యాసమందె ।
 నేల శాస్త్రంబులు నవ్వరంబుగ నేర్చె ।
 విద్యం నన్నిట • బెద్ద యయ్యె ।

బాలకుండయ్యను • బరిమేశ్వరుని పాద ।
 పద్మంబులే మది • బ్రస్తుతుంచు ।
 శివులలోఁ జెల్లి • జేయుచు నుండును ।
 దుష్టులకా విడుచును • మూఁముగను ।

గీ. బెన్దవారిలఁ గను గౌర • విందుచుండు ।
 దల్లిపింఱిల యాజ్ఞలఁ • దప్పకుండు ।
 లీలలందును దబ్బరల్ • లేకయుండు ।
 వశమె పొగడంగ భద్రుని • వశునిములు 47.

క. జననీదామల వలనకా ।
 వన జర్మ కృమముఁ జెలిసి • దశరథసూనుకా ।
 గనుఁ గొనఁగ నెంచి వారల ।
 యనుమతిఁ గొని చనియె భద్రుని • డటవీ ధ్వితికా 48.

సీ. కానక కన్న సం • తానంబు గావునఁ ।
 గన్నవారల భేద • మెన్న వశమె ? ।
 సంసార వనధిలో • సంపరించెడి వారు ।
 కష్టముల్ నహియుండు • గావలయును ।
 దలఁచి చూడంగ వీ • చుల శందమునఁ బూర్వ ।
 కర్మముల్ దేహిని • గలచుచుండు ।
 నొకవేళ సంయోగ • మొకవేళను వియోగ ।
 మొదట్రచు నుండు నీ • యూర్వలోన ।

సీ॥ జనన మరణంబులకు నిలక • స్థానమైన ।
 భవజలధి నీద వేటె యు • పాయ మెద్ది ।
 సకల జీవులయందును • నదయుఁ డగుచుఁ ।
 బరగు చుండెడి పరమాత్ము • భక్తి దక్క॥ 49.

—• భక్తుడు తపంబున కేగుట •—

సీ॥ భక్తుఁ డమ్మాడ్కి నదులను • బర్వతముల ।
 చాటుచును బోయి గాతమీ • తటముఁ జేరి ।
 తస్మింబకంబను జోటునఁ • వానమాచి ।
 ప్రీతితోఁ జేరె వంచన • టి తటంబు॥ 50.

సీ॥ అచ్చోటు నెడబాసి • యాతండు దండకా ।
 రణ్యంబుఁ బొడ గాంచి • ప్రధిత భక్తి ।
 గాతమీ మధ్యను • బ్రీతిపై నిలచిన ।
 వీరభద్రస్వామి • వినుతి సేయ ।
 నా భక్తి నుతులకు • నడ్డేవుఁ డలరారి ।
 యాతని వాంఛి తం • బాత్మ నటియి ।
 యిట్లనె సరనితో • నిడచుఁడు మీనదీ ।
 పూర్వ భాగము నందుఁ • బొలుపు మీఱి ।

సీ॥ కానుపించెడి స్థలము ని • క్కముగఁ గరము ।
 పావనంబగు నచటఁ ద • పంబుఁ జేయు ।
 మనుచు నానితి యిచ్చిన • నచటి కేగె ।
 నద్రీసూనుండు సుగుణుండు • భద్ర యశుఁడు॥ 51.

౧. చీలకొలు మొదలగు పక్షుల ।
 పలుకులతో నమరి పాద • పంబుల తోడ౯ ।
 శైలువారు నా శలంబునఁ ।
 దలపోసెను గిరిసుతుండు • తప మొనరించ౯ ॥ ౧౨.
౨. విమలగౌతమీజలముల • వేడ్క మీఱు ।
 ప్నాన మొనరించి శుచియయి • నగవగుండు ।
 పశ్చిమాభి ముఖుండయి • పరమ భక్తి ।
 సనర శ్రీరాము రాకకై • తప మొనరెన్ ॥ ౧౩.
౩. అంతకుమున్నె యీ భువన • మంతయు వంతల పుట్టు
 నేసి యా । వంతయు నడ్డులేక బల • వంతుండు రావణు
 డ౯ ఖలుండు బల్ । కాంతిఁ దనర్చ నద్వనుడ • కాంతిని
 జంపఁగ దేవతల్ రమా । కాంతుని వేడ వారి కడ • గిండ్ల
 ను బాపఁ దలంచి కూరిమి౯ ॥ ౧౪.

—• శ్రీరామచరిత్ర కథా సంగ్రహము. •—

- సీ॥ మాధవాంశంబున • మహిలోన జనియించి ।
 దశరథ సూనుడై • తనరి రాముఁ ।
 దనుషేర వెలయుచు • జనకుండు పంప వి ।
 శ్యామిత్తుతో నేగి • సమర మందఁ ।
 చాటక మర్చించి • తపసి జన్మముఁ గాంచి ।
 మేటి నుబాహుని • గీటుడంచి ।

ఫలాఁకు చాపంబు • భగ్గుంబు గావించి ।

వీరిమై జానకి • బెండ్లియాడి ।

గీ॥ రామచంద్రుండు భాగవత • రాము గర్వ ।

మెల్ల వారలు వీక్షింప • మెల్లమలర ।

భంగవత్తచెను శ్రీరామ • పారుపంబు ।

నలవియే కొనియాడ ? వే • ల్పులకు నైన॥ 55.

క॥ జనకుండు కైకకు వశుండు ।

వనమునకుకా దన్నుఁ బమప • వనితా మణితో ।

ననుజానితో వివినమునకు ।

జనపతియగు రాముఁ డరిగ • సత్వర లీల॥ 56.

గీ॥ నిరతమును దన్ను గొలిచెడి • భరతునకును ।

రాజ్యమును జేయు వానతి • రాముఁ డొనరి ।

చిత్ర కూటాచలము నెక్కి • నీర కచటి ।

వింతలకు జూపె శ్రీరామ • విభ్రండు పేర్ని॥ 57.

గీ॥ అచ్చోట్లు నడపాసి • యారాఘమేంద్రుండు ।

దండకా ర్థ్యంబు • దండఁ జేరి ।

గాతమీ ప్నానంబుఁ • గావించి త న్నడి ।

మధ్యస్థుఁ డగుచు న • మంద కాంతి ।

వెలయుచు నుండెడి • వీర భద్ర స్వామి ।

వివరింప నాతండు • వినిత భద్రు ।

చారిత్ర) మంత్రము • క్రిఘవరుసకు ।

సద్దాని వారింది • యాత్మ సలరి ।

సీ॥ తనదు భక్తుఁడౌ భద్రుని • గనుఁగొనంగ ।

రామ చంద్రుండు చనియెను • బ్రేమ తోడ ।

నట్లు చని భద్రుని నమటను । సతిని తోడ ।

ననుజ తోడన నిలచుండె • వినుకులుండు 58.

క॥ మేరుకుమారుం డా రఘు ।

వీరునిఁ దిలకించి యెఱుక • పెల్లి విరియఁగా ।

క్రీరామ చంద్రునిట్లుని ।

నేరుపుతోఁ బొగడఁ జొచ్చె • నిశ్చల భక్తి 59.

ఉత్సాహ! సీరాక్ష! దైత్యదమన! నీలవర్ణ! రాఘవా! ।

మేరుధీర! జానకీశ! • మేదినిశ కుంజరా! ।

మూర! భక్త పారిజాత! • సూర్య వంశ దీపకా! ।

మూర జనక! రూప విజయ • మూర! దీప పోషకా! ।

క॥ కరుణానర! రిపులయినను ।

కరణని నిమఁ జేరఁ బోయి • జాణపు; ము న్నా ।

కరి నేలినట్టి దిట్టపు ।

వరమాత్మా! నీకు పాద • భక్తుఁడ నయ్యా 61.

క॥ తమపు కిలా మయమగుఁ గద ।

వినుదూ నే జమిద కైల • విభు పుత్రుఁడౌ 62.

నినుఁ గొని యాడఁగ, రఘువర! ।

వనజ భవుఁడు చాలఁ డనఁగ • వశమే నాకుఁ॥ 62.

క॥ సీతాపల్లభ ! నీవును ।

సీతయు లక్ష్మణుఁడు నాదు • శిరమున నెపుడు॥ ।

గీర్తి మెయి నిలువఁ గోరెద ।

నాతరక్కవ నాకు నొసఁగు • మా తద్వరము॥ 63.

ఆ॥ వె॥ భద్రుఁ డిట్లు తన్నుఁ • బ్రాప్తింప రఘువతి ।

యతనితోడ ననియె • నది తనయ ।

యవతరించినట్టి • యక్కార్యమును దీర్చి ।

నీకు శిఖరమందు • నిలచువాడ॥ 64.

క॥ అని యానతిచ్చి దండక ।

వనమున నుదిత స్థలమునఁ • బరాక్రమిం ।

బురు నొకటి కట్టికొని తన ।

యనుజానితో భార్య తోడ • నచ్చట నాగె॥ 65.

సీ॥ ఆవివినంబున • రావణానుజ శూర్ప ।

గఖ నివసించుఁ ద • న్నారి రాము ।

వీక్షించి యాతని • విభుని గాఁ గోరిన ।

ఖండించె సౌమిత్రి • కాంతముక్కు ।

నంతట ఖరమాష • గాదులు వచ్చిన ।

రాముండు చక్కాడ • రణములోన ।

నటపయి దశకంఠు • నంతికంబున కేగి ।

యా శూర్పకాఖ యిట్టు • లచుచుఁ బరికి ।

సీ॥ నోరి నాయున్న నీవిటు • బూరకుంట ।

తగునె ? నాముక్కు రాముని • తమ్ముఁ డిటుల

గోసెనని యగ్నిజని మోల • గొల్లు మనుచు

వెలది యేద్యంగ సాగెను • వెక్కి వెక్కి । 66.

సీ॥ అక్కాంత సూరార్చి • యా యింతచే నర్చ ।

వృక్షాంత మాలించి • వేగ రథము ।

నెనలేని కీచితో • నెక్కి పత్తి ముఖుండు ।

మారీచు సంప న • మ్మాయ కాచు ।

బంగారు పన్నెతో • బసమీఱు నిట్టియై ।

నటియించు చుండ న • కుట్టిల ముదిరి ।

క్రీరామ చంద్రుండు • శీఘ్రుంబ నుగ్గాడు ।

తఱిసి సీతాదేవి • డైత్య విభుఁడు ।

సీ॥ రథము పై నిడి తా నభి • పథము నందుఁ ।

బోవు చుండ జటాయువు • తోవ కడ్డ ।

మగుచుఁ బోరిన నాతని • సమర చంపి ।

త్వరితముగ నేగెఁ దన రాజ • ధాని కంత । 67.

క॥ సీతను గావక రఘుపతి ।

సీతాయని పలవ రించు • సేగి జెందుక ।

గాతిరియును బవలు నడే ।

రిక్షా దన మనమునందు • బ్రేయసి దలంచుగా 68.

౪॥ సీతా పరికిణ నర్వము ।

సీతామయ భుగుడు దోప • సీతా యరుచుగా ।

నీతి మెయి లిలది పిలదియు ।

సీతను గనలేక ఎంఠ • జెందుచు నుండగా 69.

౫॥ నా శౌనకాదులార! • సర్వజ్ఞా దయ్యము ।

మమజమాత్రు నట్లు • మాననమున ।

రిముణి గూర్చి వగచె • రాము డీ కైవసి ।

నరవి లిల లరయ • నమ్మ తములు 70.

౬॥ వీడయు బోలె నన్నెపుడు • నీవెడ బాయక యుండి య

క్కటా! । చేడియ యిప్పు డిప్పుగిది • చేయుట భర్తము

కాదు? ప్రేమతోగ! గూడిన చూమ్ములగా బటపి • కోమలి

నాడెన చూడవేల ? నీ! వాడను గాక యేమి పెట • వా

డనె ? చాటున దాగ నేటికీ? 71.

౭॥ ఆ వినయంబు లా గుణము లా భయ భక్తులు నా సుకీల

ముగా । భావమునగా దలంచిన ను • భాలున దుఃఖము

పొర్లి వచ్చెడిగా । నీ వదనాంబుజంబు గన • నేతువా

నేరనా ? జీవితేశ్వరీ ! । యీ విపులాటవీసలిని • నెంతటి

కష్టము లందు చుంటివో? 72.

చ జలవి నేను నీను భుజ • శోభల చాటున నుండ నా కిదిగా ।
 వనమున భీతియేల యని • పన్నిన హుక్కు హుళక్కి యు
 య్యెంగా ! వనజదళాయతాక్షి ! నిను • వంటి సుభార్యుల
 గావలేని నా । జలనము వ్యర్థమాయెను ని • జంబుగ ; పులి
 యొక నేమి నేయుచుగా ? 74.

క॥ పికమా ! సీతను బాయుట ।
 నుకమా, చిగురాకు మెక్కి • సొక్కుచు నికక బా ।
 డికుమా ; రోషంబుచు జా ।
 పకుమా ; విసకున్నఁ జేటు • వాటిల్లు జామా 74.

సీ॥ అట్టు లలమటఁ జెందెడి • యగ్రజానకు ।
 లక్ష్మణుడు దైర్యమును జెప్పి • లలన వెనుకు ।
 తిటి జటాయువు గన్గొని • దహన మొనరిం ।
 తేలి ఋశ్యమూకము వారు • తేరి రంత 75.

సీ॥ వాలిని వధియించి • వాని రాజ్యంబును ।
 సుగ్రీవునకు నిచ్చి • సొంపు మీఱి ।
 క్షీరామచంద్రుండు • సీతను వెనుకంగ ।
 హనుమంతు నంకిన • నరేంద్రు ననధి ।
 నలవాటు కలిపించే • నవలీలగా జాటి ।
 లలనము గన్గొని • లంకఁ గార్చి ।
 రాముని పాలికి • రఘుమున వచ్చి నీ ।
 తా కథనంబును • దగ వచింప ।

6. కామ చంచుగ్రిమ కమ వేగి • రంబు కడిలె ।
 చ్చనగ పైన్యంబు లను గూడి • లంక దాసు ।
 దోవ కడ్డ మై యుండిన • తోయధి గవి ।
 సేనువును గట్టె జలధిపై • శీఘ్రిముగను॥ 76.

7. కామ చంచుగ్రిమ తన్నుక ।
 గావు హనుచు శరణు వేడఁ • గా నభయంబుక ।
 భావరుఁ డొసంగి లంకకు ।
 నే వడిలెను సేన తోడ • విబుధులు మెచ్చక॥ 77.

8. ఆ సమయంబున • నసుర వానరులకు ।
 బహు ఘోర రణము సం • పాత్రిస్త మయ్యె ।
 హరితోడ హరియును • గిరితోడ గిరియును ।
 బోరెడి విధమునఁ • బోరి రలుకఁ ।
 జిలగి వీరులు సేయ • సింహ నాదములతో ।
 భూ నభోంతరములు • పూణా మయ్యె ।
 రక్త వ్రవాహంబు • ప్రివ హించె ఖండి తా ।
 వయవముల్ గుఱముల • వలె వనర్చి ।

9. నట్టి ఘోరభండనమున • ననురులెల్ల ।
 మృగ్గుటను గాంచి దేవారి • మండి పడుచుఁ ।
 బువ్వకాయాధుడై యేగఁ • బోయెనకును ।
 వివిధభూషణంబులఁ దాల్చి • విక్రీ మమున॥ 78.

క॥ మాలిని నెచ్చిన కేరును ।

నీతేకుం డక్కి దెత్తు • శీఘ్రమే చంపె ।

వీరినిఁ జెందిరి నిరిను ।

లారత దుఃఖంబు నొంది • రను రాంగనలుగఁ 79.

అ॥ వె॥ వహ్ని వలనఁ దనదు • భార్య నిర్దోషత్వ ।

మెల్లరికను నృపతి • యెఱుంగఁ జేసి ।

దేవతలు నుతింప • దేవి శేకాని లంక ।

రావణానుజనకు • రాముఁ డొసఁగె॥ 80.

అ॥ వె॥ సురలు గురియు పూల • సోనలఁ దడియుదు ।

హనుమదాదులెల్ల • నలరి కొలువఁ ।

బుష్ప కంబు నెక్కి • పురవరం బగు నయో ।

ధ్యకును రాముఁ డరిగె • నతి ముదమున॥ 81.

అ॥ వె॥ అన్న వచ్చు లెఱిగి • యతి భక్తి పాదుకల్ ।

మోచి కొనుచు వచ్చి • మృక్కై భరతుఁ ।

డతని నాదరించి • యతనితో వచ్చిన ।

బ్రాహ్మణులకు మృక్కై • రామ నృపతి॥ 82.

క॥ అంత నయోధ్యా పురిని వ ।

సంతంబులఁ బూలతోడ • సన్నిధి జనముల్ ।

సంతోషముతోఁ బొడిగి ।

వింతయమున కాంతి గలిగె • వీటికే నెలమి॥ 83.

ల॥ వె॥ రాజసదనమునకు • రామజనేంద్రుండు ।
 వచ్చు సమయమందు • వన్నె మీఱ ।
 రామమయను యగుచు • రాజలై సాధాగ్ర ।
 భాగములు పురాన • భాసురముగ॥ 84.

శ॥ సీతాజనియు లక్ష్మణుండు గృహముగ • జేరంగ మో
 దించి త । న్మాతల్ సూనులఁ బెద్ద కోడలినిఁ బేరి • మం
 జరి ముద్దాడుచుగ । మాతంజుల్ చను దెంచి నారె
 యిటకుగ • మాయమ్మ! మా కూన యో సీతా! యెట్లు
 చరించితే 'యడవిలో' ? • శీతాంశు బింబాననా! ॥ 85.

గీ॥ ఇట్లు లడిగెడి యత్తల • కెల్ల మొక్కి ।
 బాసకీదేవి వారల • సరస నుండి ।
 తేనె లాలికెడి పలుకులఁ • దెలిపె వఖల ।
 వాతకలరు మూస గుర్చిన • భంగి దనర॥ 86.

గీ॥ రాముండును లక్ష్మణుండును • బ్రేమ తోడ ।
 మాతలకు మొక్కి వారలు • వీరి నొడ ।
 సమరమున రావణాసులఁ • జంపి నట్టి ।
 వాతక లన్నియుఁ దెలిసిరి • వారలకును॥ 87.

సీ॥ పట్టాభిషేకోత్ప • నంబు వసిష్ఠుండు ।
 కులవృద్ధులును జనం • బులు నొనర్ప ।
 భరతుఁ దర్పించిన • భవ్య సింహాసనా ।
 సీమంజై ప్రజలను • తెలుపు మీఱి ।

పరునొక వేల సు • వత్సనంబులు పరి ।

పాలించె రాముండు • ప్రిజలు సౌఖ్య ।

వారాసిలో మున్సి • వర్ధిల్లు చుండిరి ।

ధర్మ మెల్లెడలను • దనరు చుండె ।

గీ॥ దండికి కైవడి కీర్తనామ • ధర్మ పరిని ।

జనము లెంచుచు నుండి రా • జనవర్ధనము ।

దవతరించిన పనిదీరి • నంత దనదు ।

మొదలి నెలవ్రస కేగెను • ముదముతోడ॥ 88.

ఉ॥ రామునిరాకకై మనసు • రంజల భద్రుడు పెక్కు వర్ష
ముల్ । ప్రియ యెలర్ప గాచిగొని • వీరుడు రాముడు
రామిజేసి యాస్వామి దలంచుచుండెను న • జనప్రియ ;
పిమ్మట నారదుండు కీర్తి । రాముని వారణాశిల్పగ దు •
రంత విహదము నొందె నాత్మలోక॥ 89.

గీ॥ నారదుండువదేశించె • నలిననాథుడు ।

గూర్చి తప మాచరింపుము • కొండకొడుక ।

నీదు కోరిక కొనసాగు • నిశ్చయముగ ।

ననుకు నట్లొనరింపంగ • నాతడెంచి॥ 90.

గీ॥ భద్రుడి డిట్లని తలపోసి • భావమందు ।

నవతరించిన పనిదీరి • నంత నీదు ।

శిరమునం దుండువని నాకు • జెప్పి యేల ।

రాము డింకను రాకొక్క • ప్రియమిహి॥ 91.

గీ॥ అవతరించిన పనిదీర • దతని తెవును ।

నవతరించుట యచమాట • యన్యకమగును ।

అజాఁగు గావున శ్రీహరి • యవతరించె ।

ననుచు జనములు వల్కుట • యగుచు గల్గె॥ 92.

స॥ అరియగ్ శ్రీహరి పెక్కునామములచే • నాయాయికాలం

బులగ్ । గరముగ్ దుష్టులఁ గిన్నలోఁ బలుమఱుగ్ •

ఖండించుచుగ్, శిష్టులగ్ । బరితీంచుచునుంటఁ గాంచి

జనముల్ • భావించు రక్షాక్షుఁ డిద్దర జన్మించె నటంచు

జన్మచయముల్ • దైత్యారికిగ్ గల్గునో॥ 93.

శ॥ హరిమాయ హరియ యెఱుఁగును ।

హరిమాయా లీలకును • సంతము గలదో ।

శిరమున వసెంపు ముచుచును ।

హరిగోరుట తలఁచి చూడ • నజ్ఞానంబో॥ 94.

శ॥ అరయగ్ విష్ణుం దంతటఁ ।

బరిపూర్ణుండగుచు నుండఁ • బద్మాక్షుఁడు నా ।

శిరమున నుండడె ? యాతని ।

సరయగ్ లేనైతి నకట • యజ్ఞానముచో॥ 95.

శ॥ హరికరుణ చేత నివృత్తు ।

పరిపాశముఁ జెందె మనసు • పాపదూరై ను ।

సరణార్థి మునుఁడు నరులకుఁ ।

బరిపాశము కలుగు టలేదు • భావింపంగగ్॥ 96.

ఉ॥ కావన రామసూపమును • గైకొని నాశిరమందు నిల్పి ని.
 ద్దేవుని శ్రీరమాపతి ను • తించెదఁ దద్దయు భక్తి పెంపు
 న్గ. భూవిభుడైన యామరమ • పూరుషుఁ జూడఁగివచ్చి
 రక్తితో । నేవ లానర్చువారి • యటచేతన మొసెను
 నిల్పు గావుతగా॥ 97.

ఆ॥ వె॥ భద్రుఁ డిట్లువలది • బహుశక్తముల కోర్చి ।
 ప్రిజలమేలు గోరి • పరమ తపము ।
 వేయివత్సరములు • విష్ణుసూర్పి యొసర్చె ।
 వాయుభక్తుఁ డగుచు • వసమునందు॥ 98.

సీ॥ చెలఁగి సర్వేశ్వరుని యంద • జీవితమును ।
 కరము ఘటియింపఁ జేసె । నగ్గిరిసుతుండు ।
 గాన సర్వేశ్వరుఁడు కడు • గంప మందె ।
 సంత సర్వరోకంబులు • నడలఁ జొచ్చె॥ 99.

ఉ॥ ఆ యిడుమగ్ గనుంగొనుచు • నాతిఁ హరింప విడిచి
 పాలికిగ । బోయి సమస్త దేవతలు • మొక్కగ వారల
 తోడ భారతీ । నాయకుఁ జేగ మేరుగిరి • నందిను పాలికి
 నట్లుపోయి యాధీయతఁ గాంచి వాంఛితము • జెల్పు
 మొసంగెదనంచుఁ బల్కినగా॥ 100.

సీ॥ భద్రుఁ డిట్లున నతనితో • బ్రహ్మదేవ ।
 రామచంద్రుండు నాశిఖ • రంబు నందు॥

- దగ వసింపంగఁ గోరి యీ • తపముఁ జేయు ।
 చున్నవాఁడను బరమాత్మ • యో విధాత! ॥ 101.
- గీ॥ అపతరించిన పనిదీరి • నంత నీదు ।
 శిఖరమం దుందునని నాకుఁ • జెప్పి రామ ।
 విభుఁడు వైకుంఠపురికిఁ దా • వెడలిపోయెఁ ।
 గరుణ లేడయ్య నామీఁద • ధరణిపతికి॥ 102.
- గీ॥ జానకీజాని నాయందు • పదయుఁ డగుట ।
 యెన్నడో శుభప్రదములై • యెసఁగునట్టి ।
 యతని పాదారవిందంబు • లాత్మ శిఖర ।
 మందు వహియించు లెన్నడో • డెందమలరీ॥ 103.
- క॥ అని యిట్లు వగచు భద్రునిఁ ।
 గనుఁగొని కమలాననుండు • కరుణా మయుఁడై ।
 వనజదళాక్షుని చెంతకుఁ ।
 జనియెద నీకోర్కిఁ జెప్ప • శైలకుమారా! ॥ 104.
- క॥ వగవకుమని ధైర్యంబును ।
 దగఁజెప్పి విరించి యేగ • జైత్రాస్థరాళి ।
 ఖగరాజ తురగు హరిఁ బ ।
 న్నగశయనునిఁ బాడ నురగ • గంబులలోడఁ ॥ 105.
- సీ॥ పద్మాసనుం డంత • వైకుంఠ ధామంబు ।
 సంతోషమునఁ జొచ్చి • జలజనయును ।

వీక్షించి యో దేవ! • విన్నవం బాక్కటి ।
 యున్నది యాలింపు • మోముకుండ! ।
 మేరుకుమారుండు • చారుచరిత్రుండు ।
 భదుర్గుండు నానొప్ప • భద్రాయశుండు ।
 ఘోరతపంబును • ధారుణీ స్థలమునఁ ।
 గాఢించుచున్నాఁడు • కంజనేత్రి! ।

గీ॥ వరమునంగితిరట వాని • శరమునందు ।
 నిలచి యుండంగ నద్దాని • నెదను ముచది ।
 వరవికుంఠంబుఁ జేరిన • వార్తను విని ।
 కరము దుఃఖించుచున్నాఁడు • పరమపురుష! ॥ 106.

క॥ అని పలుకు సునిజాననుఁ ।
 గనుఁగొని కనకాంబరుండు • ఘనుఁ డిట్లునియెన్ ।
 గనకాచల వరసుతునకు ।
 మును నొనఁగిన వరముఁదీర్చు • బోయెదను సుతా! ॥ 107.

గీ॥ ఎల్లదేవతలను గూడి • యేగి భద్ర! ।
 పర్వతముచుట్టు నిలువుమీ • త్వరితముగను ।
 రామరూపంబుఁ గైకొని • రమణితోడ ।
 ననుజితోడను వచ్చెద • వచటి కిపుడఁ ॥ 108.

క॥ అని కైటభారి పల్కుఁగ ।
 ఘనతర హవళమును బొంది • కమలాసము డిం ।

పెరయగ దివిజలతో నే ।

గెను భద్రాచలముఁ జేరఁ • గేశత్రుఁ డంతః॥ 109.

సీ॥ శ్రీరామరూపంబుఁ • జెలువారఁ దాలిది ।

సత్త్వాభిషేకోత్సవంబు జరుగు ।

నప్ప డేరీతిని • నలరారెనో యట్లు ।

వివిధభూషణములఁ • వేడ్కఁ దొడిగి ।

పీతాంబరంబును బ్రీతిమై ధరియించి ।

కంబురు జక్రముఁ • గార్జ్యకంబు ।

శరమును నాలుగు • శరములఁ దనరార ।

భార్యయుఁ దమ్ముండు • భక్తిఁ గొలువ ।

గీ॥ నభికదీప్తిమై భద్రాద్రి • నవతరించి ।

భక్తవరుండైన భద్రుని • బరమహర్ష ।

వాధిలో మున్గఁగాఁజేయ • వనజభవుఁడు ।

సురలు శ్రీరాముఁ బొగడి రి • క్కరసి భక్తి॥ 110.

ను॥ వరముల పొందితి బ్రహ్మచేతనని గ • ర్వంబుఁ మదిఁ

బూని భీ । కరుండై రావణు డుద్ధతి భువనముఁ • గ

ప్రాభి ముంపంగ నఁ । ద్దురితాత్ముఁ రణరంగమందుఁ గిను

కఁ • దున్మాడి లోకంబులఁ । బరిరక్షించిన రామ నిన్ను

మదిలో • భావించు మెల్లవృషఁ॥ 111.

చ॥ శరణి వేడఁగాఁ గృపను • శత్రుని తమ్ముని నవ్విభీషణుఁ ।

గర మురుక్తి రాజగ నా • నర్చితవార మహాత్మా! నీకు నె ।

వ్యయపరు లేరు బాంధవులూ • యేర్పడఁ జెప్పఁగ శక్యమూ
నీ సత్కరుణను శిష్ట బృందమును • గాఁచి వసించువు దుష్ట
బృందముగా॥ 112.

మత్తకోకిల॥ లోకరక్షక నీమకుక్షిని • లోకములో దవరార భూ॥
లోకమందునఁ బుట్టినావని • లోకులెంచుటవలె లో॥
క్షైకభర్తవు మాపహీనుఁడ • వాదిమధ్యము నంత
ముగా॥ లేక యొప్పుచు నుండువాఁడవు • నిక భజం
చెద మీశ్వరా॥ 113.

తోటకవృత్తము॥ మక్కువమీఱఁగ • మానసమందుగా॥
నిక్కముగా నిను • నిశ్చల భక్తిగా॥
మృశ్శిడివారల • మొఱ్ఱల నెల్లగా॥
గోక్కునఁ దీర్తువు • కంఠదళాక్షా॥ 114.

క॥ మానము నీ పదభక్తిని ।
గానము నేసెదము, నీదు • కథ లనయంబుగా ।
గానము నీకు సమానుని, ।
ధ్యానము నేసెదము నిన్ను • దనుజవివక్షా! ॥ 115.

క॥ అని తన్ను నుతియొనర్చెడి ।
వనజాసన దేవతలను • వారని కూర్చిగా ।
గనుఁగొని దళరథసుతఁ డి ।
టైనియో దరహాసమమర • నానసమందుగా॥ 116.

ఉ॥ మీరలు సర్వకాలమును • మిక్కిలి కూరిమితోడి భమ్ర
నిం । పారంగ బోవఁగావలె మ • హత్తుఁడు మట్టియా
భక్తుడై తగుఁ । వారిజసంభవా ! దివిజవల్లభ ! నాప్రి
యభక్త బృందముల్ । వారిని సంతసంబుఁ గన • వారిని
సంతసమేచు గాంచెడఁ॥ 117.

ఆ॥ వె॥ రామభద్రుడనుచు • బ్రజలెల్ల ననుభక్తిఁ ।
గొలుచుచుండ నిచట • నిలచియుందుఁ ।
బ్రజలమేలుఁ గోరి • భక్త్యుఁ డీ భద్రుండు ।
నన్ను నిటకుఁదెచ్చె • నయముమీఱు॥ 118.

—• భద్రాద్రి మహిమ •—

సీ॥ ఇచ్చటఁ బ్రవహించు • నీ గౌతమీనది ।
విరజానదియటంచు • విమలభద్ర ।
శిఖరంబు వైకుంఠ • సీమయంచు దలంచి ।
యిచ్చోట నివసించు • సచ్చరితులు ।
పుత్రపౌత్రాదులఁ • బొంది సంపదలతో ।
నలరారుచుండెద • రనుదినంబు ।
సంత్యకాలంబున • నలవికుంఠపురంబుఁ ।
జేరంగఁ గలరు సు • కీలతోడ ।

సీ॥ నన్నదానామలను నిట • నాచరించి ।
ప్రజలు భక్తితోడను భాను • వారమందు ।

నదిని స్నానంబుచేసి యీ • సగముచుట్టు ।
 మూడుసారులు దిరుగంగఁ • బుణ్య మొనెపు॥ 119.

అ॥ వె॥ రామభద్రుఁడీట్లు • బ్రహ్మచలకుఁ డెట్లు ।
 వారు సంతసించి • వారివారి ।
 తావులకును జనిరి • తాపసోత్తములార ! ।
 వినుడి భద్రుఁ పూర్వ • విమలచరిత ॥ 120.

సీ॥ అని సూతుఁడీట్లున • నా శౌనకాది ము ।
 నీశ్వరవరులతో • నిలచు మున్ను ।
 త్రేతాయుగంబులు • దీపించె నన్నియే ।
 సట్టిచా నొక త్రేత • యందు రాముఁ ।
 డనుజసమేతుడై • యతివతో డండకా ।
 రణ్యంబునకువచ్చి • రహించెలంగ ।
 నతి నిర్మలంబును • నతి విశాలంబునై ।
 యలరారు పాపాణ • మచటఁ గాంచి ।

గీ॥ చానిపై విశ్రమింపంగ • భరణిపరికిఁ ।
 గరము సౌఖ్యంబు గలిగిన • కారణమున ।
 మేరుగిరికి సూనుండవై • మించి నాడు ।
 భక్తి నలరారఁగలవని • ప్రభుఁడువల్కె॥ 121.

క॥ అపాపాణమె వినుఁడీ ।
 యేపారఁ భద్రుఁడనఁగ • నిలపైఁ బరగె ।

భూపాలుడైన రాఘవు ।

శ్రీపాదంబుల నహించు • శిఖరమునందుకా॥ 122.

అ॥ నె॥ భద్రపర్వతంబు • బహుపుణ్య భావనం ।

బగుచు నలరుచుండు • నవనియందు ।

భద్ర మహిమఁదెలుపు • భావుకకథ నొండు ।

పలుకువాడ వినుడి • భవ్యలార॥ 123.

— • శేషేశ్వర దరిత్రము, ఉష్ణకుండము • —

సీ॥ పూర్వకాలమునందు • బుణ్యచారిత్రండు ।

శేషండు పాతాళ • సీమయందు ।

బూజ్యంబుగాఁ దాను • రాజ్యంబుఁ జేసెడి ।

తఱినిఁ గొందఱు కలుల్ • దనుజు లతని ।

రాజ్యహీనునిఁజేయ • బ్రహ్మ చెంతకుఁబోయి ।

శేషండు తనదు దు • స్థితినిఁ దెలుప ।

బ్రహ్మ యిట్లనియె నో • పన్నగవల్లభ ।

భద్రాద్రి నా నొప్పు • పర్వతంబు ।

గీ॥ భాత్ర వెలుగొందు గౌతమీ • తటమునందు ।

నచ్చటికినేగి యీశ్వర • ధ్యాన మొనరఁ ।

జేయఁగా నీదు కష్టముల్ • శిథిలమగును ।

ననుచు ధరణి నేగె న • య్యహివిభుండు॥ 124.

గీ॥ ధారుణి నేగి గౌతమీ • తీరమందు ।

భద్రాద్రి దరి నత్యంత • భక్తితోడ ।

శంకరునిగూర్చి చేసెను • జపతపంబు

లగ్నికుండంబు నొకదాని • నచట నిలిపి ॥ 125.

ఉ॥ అం దభిచారహోమము మ • హత్ముడు కేఘాచోనర్ప మె
చ్చి యా । యిందు కథావశంశుడు మ • హేశుడువచ్చి
యహీశదెల్పు నీ । పెందములోనివాంఛ భవ • దీయ
జనాదుల కార్యలోన నా । నందముఁ జెంచినాడ నన •
నాగవరేశ్వరుడు మోదితాత్ముడై ॥ 126.

గీ॥ శంభుతో నిటులని పల్కె • శంకర ! హర ! ।
విన్నపముఁ జేయుచున్నాడ • వినుము కరుణ ।
దానవులు రాజధానిపై • దాడివెడలి ।
యాక్రమించిరి కృపఁగావు • మా మహాత్మ! ॥ 127.

గీ॥ భక్తసులభుడు భర్గు డా • పలుకులు విని ।
వేడ్క దభుకొత్త నా ఫణి • విభవ కొనుగె ।
శూలమొక్కటి ; దానిచే • గూలనేసె ।
సర్వవైరుల సనిలోన • సర్పరాజా ॥ 128.

సీ॥ ఫణిపతి యారీతి • బశుపతి మెప్పించి ।
శూలంబుఁ గైకొన్న • చోటు కరము ।
శేషేశ్వరంబన • ధీతిమీదఁ జెన్నారె ।
నభిచారహోమంబు • నతఁ డొనర్చి ।
నట్టి యాకుండంబు • భ్రాతరిని వహించె ।
సుప్తకుండంబు నా • సుర్విలోన ।

సచ్చక్రి నీరంబు • లత్యుష్ణముగ నుండు ।

హ్మలోక పాతాళ • గంగ లచట ।

గీ॥ పంగమించుట కరన నా • ప్తాన మధిక ।

పావనంబయ్యె నచ్చట • భక్తితోడ ।

స్నానపానాదులను జేయు • జనుల ముక్తి ।

కాంత వరియించుచుండును • సంతసమున॥ 129.

సీ॥ చెలఁగి యావిధమునఁ • జేయంగనోపని ।

మనుజులు భద్రాది • మహిమ తమదు ।

మానసంబులయందు • మహితసుభక్తితో ।

నిచ్చలుఁ దలపోసి • నగడితేని ।

కామితాభాంబులఁ • గైకొని సుఖయింతు ।

రంత్యకాలమున వా • రరుగ గలరు ।

పరమహాషాంబునఁ • బరమవదంబున ।

కని సూతుఁ డిట్లనె • మునులతోడ ।

గీ॥ రామనవమిని భక్తితోఁ • బ్రజలు భద్ర ।

శిఖరమున రామభద్రుని • నేవఁజేసి ।

రామతీతానములఁ బాడి • రాత్రియందు ।

మేలుకొనినంత వారికి • మేలుగలుగు॥ 130.

గీ॥ రామభద్రుని ముదలచే • బ్రజలుచుండు ।

భద్రశిఖరంబుచుట్టున • బ్రభిత తీర్థ ।

- రాజులుగాన నట మూను • రాత్రిలేలని ।
 దుము వసియింపగలుగు శా • శ్వతసుఖంబు ॥ 181.
- సీ॥ మతియు నొక్కవిశేషంబు • మామలార ! ।
 వినుడి నారదునకు మున్ను • వేడ్క-మీట ।
 భద్రాక్షిణి మాహాశ్మయము • బ్రహ్మదేవుని ।
 నచటికేగెను సురమాని • యధికభక్తి ॥ 182.
- క॥ చిరకాలము శ్రీరాముని ।
 గరమగుదుగఁ గొల్చి రమ్య • గానాదుల భూ ।
 వరు మెప్పించెను బిమ్మట ।
 సురలోకంబునకుఁ బోయె • సురముని పేర్మిగా ॥ 183.
- కి॥ భద్రాద్రిచరిత మెప్పుడు ।
 భద్రాచలధాము కరుణఁ • బ్రబలుత ధర నీ ।
 భద్రాద్రిచరితఁ జదువఁగ ।
 భద్రంబులు గలుగుఁ గాక • పాకతతిక్త ॥ 184.
- క॥ అనితెల్పు సూతుఁ గనుఁగొని ।
 మునివర్యులుపొగడి రతని • బుధుత ! నీచ ।
 ఘనుడగు భద్రుని చరిత్ర ।
 మనమలరగఁ వింటిమయ్య • మాన్యచరిత్రా ॥ 185.
- సీ॥ సూతుఁ డీరితి ముఖలకుఁ బీఠితోడ ।
 నలుగఁ బల్కిన భద్రాద్రి • చరిత్రమైన ।

దీని ముగియించుటకు మున్ను • తెలుపువాడ :
నావంత మలరంగ గోపన్న • చరిత కొంత॥

136.

—• గోపన్న చరిత్ర •—

నీ॥ చెలువారుచుండును • గలియుగవైకుంఠ ।

మనఁగ భద్రాచలం • బవనిలోన ।

శ్రీరామభక్తిచే • జలఁగెడి తమ్మల ।

దమ్మక్క- నా నొప్పు • ధన్యురాలు ।

స్వప్నంబుగో రామ • చంద్రుఁ డానతి యిచ్చి ।

నట్టు లారఘవతి • కథికభక్తి ।

బూదల నొసరించి • బుధ నుతుండగు భద్ర ।

రెడ్డి సహాయంబు • వీలినొంది ।

గీ॥ చిన్నమంటప ముచ్చోట • జెన్నుమీఱ ।

విబుధులెన్నంగ • గట్టించె • బిదప నటకు ।

బ్రథితయశుఁడైన గోపన్న • భక్తితోడ ।

నేగ రఘురాము దర్శించు • నిచ్చ పొడమి॥ 137.

గీ॥ కొండపల్లి నివాసుడ • గోపనాథుఁ ।

డతఁడు భద్రాద్రి మహిమంబు • నవభరించి ।

భద్రగిరిధాముఁ గొలిచెడి • భాగ్యమోవుడ ।

యనుచుఁ జంకించుచుండు ని • త్యంబు మదిని॥ 138.

గీ॥ అతని కొకరేయి స్వప్నంబు • నందు రాముఁ ।

దధికక్వఁ గానుపించి యి • ట్లనియె, వత్స ! ।

సీపు గోల్కొండకేగి తా • నీషఁజూఁడు ।
మరిని కతన మేలయ్యెడు • ననఁడు మింటె ॥ 139.

గీ అంతి గోపన్న మేల్కొంది • యాస్తతతి ।
వేడ్క నెఱిగించె కీర్రామ • విభుని ముదల ।
నాదినమునందె గోల్కొండ • కతఁడు వోయి ।
రిలచె వినయంబుతోడఁ దా • నీష మోల ॥ 140.

సీ॥ తానీష యతనికి • దయతోడ నిట్లనె ।
భద్రాద్రిమండల • పృథుత నీకు ।
నొనఁగినారము గాన • వెనఁబోయి తహసీలు ।
దారు కార్యంబులఁ • దగ నొనర్చు
మని యాజ్ఞనొనఁగిన • నతఁ జతి ముదితాత్ముఁ ।
డగుచు భద్రాద్రికి • నతిరయమునఁ ।
జనుడెంచి సామి సా • మ్మని తలపోయక ।
భద్రాచలముమీఁద • భవ్యమైన ।

గీ॥ కోవెలను దగనిర్మించి • గోపురంబుఁ ।
గట్టి యవోచు జానకీ • కాంతనకును ।
భక్తిపెంపునఁ బూజలు • ప్రతిదినంబుఁ ।
జేయుచుండెను కర్మల • చిత్తుడగుచు ॥ 141.

గీ॥ అంతఁ దానీష యతని చ • ర్యలను భటుల ।
వలన నాలించి కోపించి • భటులఁగాంచి ।

యగనిఁ ద్రోముఁడీ చెఱపాల • యంచు ననుచు ।
నానతిచ్చిన వారలా • యనఘ్ను బట్టి॥ 142.

క॥ కారాగృహమున నుంపఁగ ।
ధీరుఁడు గోపన్న మది ను • లించుచు నుండెన్ ।
వీరుఁడగు రామభద్రుని ।
గారవమున నంత వతనిఁ • గాఁచెను కాంక్షన్ ॥ 143.

క॥ రాముఁడు తమ్మునితోడన్ ।
బ్రేమున్ దానీషదరికి • వెడలి యరనితో ।
“ మేమిదె గోపన భటులము ।
మేమునఁ గెడి ధరము గొనుమి • మిషగాదు సుమీ!” ॥ 144.

గీ॥ ఇట్లు తానీషతోడ నీ • తేకుఁ డెలమి ।
బలికి ద్రోవ్యంబుఁ జెల్లించి • నిలువ కపుడె ।
వెడలె నిసిలోనఁ ; దానీష • వెఱుగు పశుచు ।
దారమేల్కొల్పి తెల్పె వృ • త్తాంత మెల్ల॥ 145.

గీ॥ బంటువేసంబుఁ దాలిచి • భక్తుకొఱకు ।
మనగృహంబున కేతెంచె • నివకులుండు ।
భక్తవత్సలుండనుచును • బ్రాజ్ఞులాడు ।
వాక్యమది యేల తప్పనే • వారిఁజాక్షి! ॥ 146.

క॥ రాముఁడు వచ్చిన మన మా ।
నామికిఁ దగినట్టి పూజ • నటుపమి కకటా !

నామనమున దుఃఖించెద ।

నోమానిని యచుచు బలికె • నుగ్గులితోడఁగ । 147.

గీ॥ వేసినంతనె భటుల రా • వింది వారిఁ ।

బంది గోవన్నసటకు ర • ప్పించి మించి ।

యందితోక్తుల నతని మ • న్నింది మోము ।

వంది యిట్లనె దానీష • భక్తునకును॥ 148.

ఉత్సాహ॥ ఇంతవాడ వచుచు నేను • నెఱుంగనై తిసయ్య గో ।

రంతయైన నీదుమిదిని • నలుక బూజవలదు ధి ।

మౌన దృవ్యమిదిగొ దీని • మహితవయసు జూచి ।

కాంచునకు నొసంగుమనఁగ • గరమునలరె నా

శఁకుఁగ ॥ 149.

గీ॥ పిదప కీర్తిరాముకరుణను • బ్రీయముతోడఁ ।

బారగొనియెఁ గైవల్యంబు • సుజనహితఁడు ।

రామదాసగు గోవన్న • పృథితయశుఁడు ।

భద్రము లొసంగు జనులకా • భవ్యచరిత్ర॥ 150.

తరలము॥ ధరణినాయక! రూపనిర్జిత • దర్పకా! రఘునాయకా!

చరమపావననామ! ద్వాపవ • భంజనా! కరుణాకరా! ।

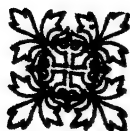
ఖరకరాభ్యయ వార్ధిచంద్రీమ! • కంధిగర్వనివారణా! ।

దురితతారణ! కీర్తినిర్జిత • తోయజారి హిమాంబుజా!॥

భజంగప్రియతము! సోహమ్! శ్రీరామ! • సర్వేశ! కీర! ।
 సురారాతి సంహర! • సూరాగ్రాస్య! ।
 ధరాజావరా! మేరు • ధైర్యా! మహాత్మా! ।
 స్మరారాతిలోకేశ • జంభావింద్యా! 152.

గద్య॥ ఇది శ్రీరామచంద్ర పాదారవిందసేవా పరాయణ
 పైడిపాల గోత్రపవిత్ర బాండాశ కోచంశ
 రామస్వామి పుత్ర బుధజన విధేయ
 సూర్యనారాయణ నామధేయ ప్రిః
 తంజైన నిర్వచన భద్రాద్రి
 చరితంబునందు సర్వ.
 మేకాశ్వాసము.

శ్రీ భద్రాద్రిచరిత్రము సంపూర్ణము.

త ప్ప ప్ప ల వ ట్టి క .

పుట సంఖ్య	పద్యము సంఖ్య.	పాదము సంఖ్య.	తప్పు	ఒప్పు.
3	5	3	జననములు	జనములు
6	17	2	తపము	దపము
26	96	3	సంసరణార్థి	సంసరణార్థి
30	112	2	నానర్పితవార	నానర్పితవార

